

เอกสารประกอบการพิจารณา

ญัตติ

ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืม
เพื่อการศึกษา (กยศ.) ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

อ.พ. 23/2562 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

เอกสารประกอบ
การพิจารณาฯ

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. 0 2244 2070-2

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นางอรวรรณ พันธุ์เป็รื่อง

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นางมาลินี คงรีน

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 3

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายสุรียา ฮ่องเสนาะ

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นางมัลลิกา สมบัติศิริ

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางสาวเมษณีญา สนวนทรัพย์

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางสาวอชฌา ไตรมาลัย

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางเสาวภา วาสนา

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

ธันวาคม 2562

ญัตติ

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืม
เพื่อการศึกษา (กยศ.) ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด
(นายประกอบ รัตนพันธ์ เป็นผู้เสนอ)

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คือกองทุนที่ให้นักเรียนและนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ กู้ยืมไปจ่ายค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าครองชีพแก่นักเรียน สำหรับการศึกษาตั้งแต่ ระดับมัธยมปลายสายสามัญและสายอาชีพ อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา โดยไม่คิดดอกเบี้ยระหว่างศึกษาอยู่ และจะต้องชำระคืนหลังจากจบการศึกษาแล้ว 2 ปี โดยกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาจะคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี ระยะเวลาผ่อนชำระคืนทั้งสิ้นไม่เกิน 15 ปี

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) เป็นหน่วยงานของรัฐในกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และมีฐานะเป็นนิติบุคคล กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เปิดให้กู้ยืมตั้งแต่ พ.ศ. 2539 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา แบ่งเบาภาระด้านการเงินของผู้ปกครอง และเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ

ผลการดำเนินงานตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 จนถึงปีการศึกษา 2561 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2562) มีผู้กู้ยืมเงินกองทุนทั้งสิ้น จำนวน 5,737,387 ราย วงเงินที่ให้กู้ไปแล้วรวมทั้งสิ้นกว่า 600,000 ล้านบาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ผู้กู้ที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ จำนวน 3,626,378 ราย คิดเป็นร้อยละ 63
- ผู้กู้ที่กำลังศึกษาหรืออยู่ในช่วงปลอดหนี้ 2 ปี จำนวน 928,564 ราย คิดเป็นร้อยละ 16
- ผู้กู้ชำระหนี้เสร็จสิ้น จำนวน 1,123,712 ราย คิดเป็นร้อยละ 20
- ผู้กู้เสียชีวิตหรือทุพพลภาพ จำนวน 58,733 ราย คิดเป็นร้อยละ 1

จากการที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ตั้งแต่ พ.ศ. 2539-2561 กยศ. ให้นักเรียน นักศึกษา ได้รับโอกาสทางการศึกษาไปแล้ว 5,737,387 คน เป็นเงินให้กู้ยืมกว่า 6 แสนล้านบาท มีผู้กู้ยืมอยู่ระหว่างการชำระหนี้ 3,569,236 คน ชำระหนี้ปกติ ร้อยละ 40 ผิดชำระหนี้ ร้อยละ 60 และถูกดำเนินคดีแล้ว 1,000,000 คน

จึงขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด (นายประกอบ รัตนพันธ์ เป็นผู้เสนอ)

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1 สารสำคัญ ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ศึกษาข้อเท็จจริงและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด (นายประกอบ รัตนพันธ์ เป็นผู้เสนอ)	1
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	2
1) สถานการณ์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	2
2) ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	2
ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณาญัตติ	5
1) ที่มากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)	5
2) การดำเนินงานที่ผ่านมาของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	6
3) ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)	6
4) ผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เรื่อง หนี้กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	9
5) ข้อเสนอและมุมมองของปัญหาหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ข้อเสนอและ ข้อวิพากษ์จากกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ภาคประชาชน และนักวิชาการ	11
6) การแก้ปัญหาค่าการกู้ยืมเพื่อการศึกษาของต่างประเทศ	12
7) ข้อเสนอของลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)	15

ส่วนที่ 1

สาระสำคัญ

ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด (นายประกอบ รัตนพันธ์ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด และส่งผลการพิจารณาให้รัฐบาลรับไปดำเนินการ

เหตุผล

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ได้จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีสมัยนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2538 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียน นักศึกษาในระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้กู้ยืมเป็นค่าเล่าเรียนและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เป็นลักษณะกองทุนหมุนเวียน กำหนดให้ผู้ยืมส่งคืนเงินต้นและดอกเบี้ยตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายกองทุน

กองทุนดังกล่าวได้ดำเนินการให้นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์กู้ยืมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539-ปัจจุบัน ซึ่งพบข้อเท็จจริงว่า จากปีเริ่มแรกปี พ.ศ. 2561 มีผู้กู้จำนวน 5,605,192 ราย วงเงินให้กู้ยืมกว่า 6 แสนล้านบาท พบว่ามีผู้ผิดชำระหนี้เกินกึ่งหนึ่งไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ซึ่งเป็นปัญหาต่อวงเงินหมุนเวียนที่จะให้ผู้ประสงค้กู้ยืมรายใหม่ได้กู้ยืมตามความต้องการได้อย่างทั่วถึง

ดังนั้น จึงขอเสนอญัตติดังกล่าวมาเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

ส่วนที่ 2

บทวิเคราะห์

1. สถานการณ์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ผลการดำเนินงานตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 จนถึงปีการศึกษา 2561 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2562) มีผู้กู้ยืมเงินกองทุนทั้งสิ้น จำนวน 5,737,387 ราย วงเงินที่ให้กู้ไปแล้ว รวมทั้งสิ้นกว่า 600,000 ล้านบาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ผู้กู้ที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ จำนวน 3,626,378 ราย
- ผู้กู้ที่กำลังศึกษาหรืออยู่ในช่วงปลอดหนี้ 2 ปี จำนวน 928,564 ราย
- ผู้กู้ชำระหนี้เสร็จสิ้น จำนวน 1,123,712 ราย
- ผู้กู้เสียชีวิตหรือทุพพลภาพ จำนวน 58,733 ราย
- ผู้กู้ชำระหนี้ปกติ จำนวน 1,417,851 ราย
- ผู้กู้ผิดชำระหนี้ จำนวน 2,193,608 ราย
- ผู้ที่ถูกดำเนินคดี จำนวน 1 ล้านบาท
- สรุปรเงินที่ค้างชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) จำนวน 73,630 ล้านบาท

2. ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

(1) ปัญหาที่เกิดจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ดังนี้

1) การกำหนดระยะเวลาปลอดหนี้ 2 ปีจึงเริ่มชำระคืน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของผู้กู้ซึ่งมีภาระค่าใช้จ่ายในการครองชีพ หรือเลี้ยงดูบุคคลในครอบครัวโดยเฉพาะผู้ที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเข้าสู่ตลาดงาน ซึ่งมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำ ทำให้หนี้เงินกู้ของกองทุนเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL)

2) ระบบคัดกรองผู้กู้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ยังไม่รัดกุม ทำให้ผู้ที่ไม่ได้ยากจนจริงเข้ามาขอกู้และบางแห่งมีลักษณะการให้กู้เชิงพาณิชย์ กล่าวคือ มีการรับนักศึกษาที่ไม่มีคุณภาพและหรือไม่ได้ขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างแท้จริงเข้ามาศึกษา เพื่อเพิ่มจำนวนเป้าหมายรายหัวในการบริหารจัดการระบบประมาณจากกองทุนมาไว้ที่สถาบันการศึกษานั้น ๆ ทำให้การให้กู้เงินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

3) ปัญหาการบริหารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ไม่มีการติดตามผลการดำเนินงานว่าผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ได้ศึกษาต่อหรือไม่ และผู้กู้ยืมที่ครบกำหนดชำระแล้ว มีชีวิตอยู่หรือไม่ ประกอบอาชีพอะไร รายได้เท่าไร

4) เบี้ยปรับในการไม่ชำระหนี้กองทุนมีอัตราที่สูงคือ ผิดนัดชำระหนี้ไม่เกิน 1 ปี คิดอัตราร้อยละ 12 ปี และผิดนัดชำระหนี้เกิน 1 ปี คิดอัตราร้อยละ 18 ต่อปี

(2) ปัญหาที่เกิดจากผู้กู้ยืม ดังนี้

- 1) มีฐานะยากจน มีรายได้น้อยไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้ได้
- 2) ผู้กู้เงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยทางการเงิน
- 3) ขาดจิตสำนึกในการชำระหนี้ โดยมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าภาครัฐจะยกหนี้ให้ฟรีและการที่ไม่จ่ายหนี้ กยศ. นั้นไม่ได้ส่งผลกระทบต่ออะไรกับตัวเอง
- 4) เมื่อผู้กู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วย้ายไปทำงานต่างถิ่นหรือไม่ได้อาศัยอยู่บ้านตามที่อยู่ที่เคยแจ้งไว้ในสัญญากู้ยืม โดยไม่ได้แจ้งให้ทางกองทุนกู้ยืมทราบทำให้ผู้กู้ไม่ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการกู้ยืม ยอดรวมหนี้ และอัตราการชำระหนี้รายปีในแต่ละปีจนนำมาสู่การผิดนัดและถูกฟ้องบังคับคดี

3. แนวทางการแก้ไข

1) ข้อเสนอแนะที่มีต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ดังนี้

- 1) กำหนดให้มีระยะเวลาปลอดหนี้หรือพักชำระหนี้หลังจบการศึกษา มากกว่า 2 ปี หรือไม่ต้องชำระหนี้ในบางกรณี เช่น ป่วยเรื้อรัง เจ็บป่วยร้ายแรง
- 2) พิจารณาให้กลุ่มที่มีรายได้น้อยหรือกลุ่มที่มีความจำเป็นสามารถชำระหนี้ได้มากกว่า 15 ปี
- 3) ควรยกเว้นดอกเบี้ยและเบี้ยปรับโดยการพิจารณาให้สอดคล้องกับรายได้และขนาดของครอบครัว ความเป็นอยู่หลังจบการศึกษาของผู้กู้ และมีการไกล่เกลี่ยประนีประนอมยอมความก่อนการดำเนินคดีตามกฎหมาย
- 4) มีการสร้างแรงจูงใจให้ชำระหนี้ได้ เช่น หากผู้กู้สามารถชำระหนี้ได้เสร็จสิ้นก่อนระยะเวลาที่กำหนดจะมีส่วนลดเงินต้น
- 5) ควรยกเลิกการให้มีผู้ค้ำประกันผู้กู้เงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเนื่องจากมิได้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการเป็นหนี้ของผู้กู้
- 6) ควรมีการให้ความรู้ ความเข้าใจกับผู้กู้ว่ากู้ไปแล้วมีหน้าที่อย่างไรเมื่อจบการศึกษา และหากผู้ใดไม่มีเงินชำระหนี้ แต่ต้องการชำระหนี้โดยไม่ตั้งใจหลบหนี ควรให้โอกาสในการทำงานตอบแทน
- 7) ควรเพิ่มบทลงโทษทางกฎหมายอย่างจริงจังมากขึ้น เช่น หากผู้กู้ยืมรายใดที่ถึงกำหนดชำระคืนเงินกู้กองทุน แล้วยังไม่ได้นำเงินมาชำระโดยไม่ได้รับการผ่อนผัน จะไม่สามารถไปกู้ยืมเงินกับสถาบันการเงินอื่น ๆ ได้ (Black List)

2) ข้อเสนอแนะที่มีต่อนิสิตนักศึกษาที่กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ดังนี้

- 1) ก่อนการกู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาผู้กู้ควรศึกษาสภาพสังคม เศรษฐกิจปัจจุบัน ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่เรียน ภูมิลำเนา ตลาดแรงงาน เพื่อให้สามารถวางแผนในการกู้และชำระหนี้กองทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ผู้กู้ที่ต้องศึกษารายละเอียดสัญญาของการกู้ยืมเงินจากกองทุนว่ามีหลักเกณฑ์เงื่อนไขของการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้คืนเงินกองทุนอย่างไรบ้าง เพื่อที่จะได้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และต้องมีจิตสำนึกที่ดีมีความรับผิดชอบในการชำระหนี้เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ผู้กู้ยืมควรวางแผนชำระหนี้เพื่อให้ผู้กู้ยืมคนใหม่ได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน ต่อไป

3) ควรให้ความสนใจในเรื่องข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการชำระคืนเงินกู้ สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อจะได้ทราบว่าเมื่อใดที่เราต้องชำระคืน และสิทธิประโยชน์จากการส่งค่างวดหรือปิดยอดชำระก่อนกำหนด และหากมีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่ที่ทำงานหรือเบอร์โทรศัพท์ควรแจ้งให้ทางกองทุนทราบทุกครั้ง เพื่อที่ทางกองทุนจะสามารถติดต่อแจ้งข้อมูลต่าง ๆ ไปยังผู้กู้ได้อย่างสะดวกรวดเร็วและถูกต้อง

นอกจากนี้ควรมีมาตรการช่วยเหลือผู้ได้รับความเดือดร้อนจากการถูกฟ้องร้องและบังคับคดี

1. มาตรการช่วยเหลือเฉพาะหน้าหรือการแก้ไขปัญหาระยะสั้น ได้แก่ การไกล่เกลี่ยประนีประนอมยอมความก่อนฟ้อง การพักชำระหนี้ การปรับโครงสร้างหนี้ การลดดอกเบี้ยเงินกู้และค่าปรับจากการผิดนัดชำระหนี้ ปรับเปลี่ยนวิธีการชำระหนี้ให้มีความยืดหยุ่น เช่น การทำงานตอบแทนสังคม มีผลการเรียนดี (เกียรตินิยม) เป็นต้น

2 การแก้ไขระยะยาว ได้แก่ การให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของกองทุน วินัยทางการเงิน และการปลูกจิตสำนึกของผู้กู้ยืมเงินให้มีความตระหนักและรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมในการชำระหนี้คืนกองทุน ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาแบบออนไลน์ การเรียนฟรีโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายถึงระดับปริญญาตรีเพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณาญัตติ

1) ที่มากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2538 และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2539 ให้เริ่มดำเนินการกองทุนในลักษณะเงินทุนหมุนเวียน ตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 ต่อมารัฐบาลได้พิจารณาเห็นถึงความสำคัญของ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามากขึ้น จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 มีผลให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคลโดยอยู่ในการกำกับดูแลของ กระทรวงการคลัง

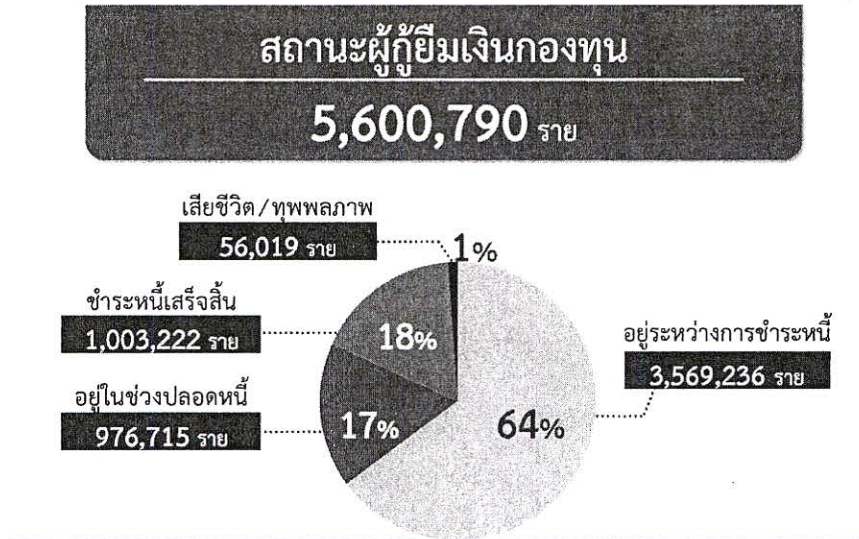
ต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ซึ่งมีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2560 มีผลให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐมนตรี และมีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินหรือรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น เนื่องจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตาม พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 และกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ ในอนาคตตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการบริหารกองทุนเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2549 ที่ออกตาม พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 มีการบริหารจัดการและการดำเนินการที่มีข้อจำกัด และไม่สอดคล้อง กับนโยบายการผลิตกำลังคนและการพัฒนาประเทศ สมควรบูรณาการการบริหารจัดการและการดำเนินการ ของกองทุน กยศ. และกองทุน กรอ.(กองทุนกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต) ให้เป็นเอกภาพ อยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกัน และเพิ่มมาตรการในการบริหารจัดการกองทุนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น¹

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) นับเป็นกลไกสำคัญของรัฐบาลในการสนับสนุนการขยาย โอกาส และพัฒนาการศึกษาของประเทศ เพื่อให้เยาวชนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานและ เท่าเทียมกัน โดยสนับสนุนค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าครองชีพแก่นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์โดยผู้กู้ต้องมีรายได้ในครอบครัวไม่เกิน 200,000 บาทต่อปี มีระดับการศึกษา ตั้งแต่ระดับมัธยมปลายสายสามัญและสายอาชีพ อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา โดยไม่คิดดอกเบี้ยระหว่างศึกษา อยู่และจะต้องชำระเงินคืนหลังจากจบการศึกษาแล้ว 2 ปี โดยกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาจะคิดอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 1 ต่อปี ระยะเวลาผ่อนชำระคืนทั้งสิ้นไม่เกิน 15 ปี โดยเงินที่นำมาให้กู้ยืมทั้งหมดมาจากงบประมาณแผ่นดิน

¹ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ก.ย.ศ.). (ม.ป.ป.) สืบค้น 27 มิถุนายน 2562 จาก <http://studentloan.or.th/index.php>

2) การดำเนินงานที่ผ่านมาของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

การดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษานับตั้งแต่ พ.ศ. 2539-2561 ได้ให้นักเรียน นักศึกษา กู้เงินเรียนไปแล้วจำนวน 5.6 ล้านราย คิดเป็นเงินกว่า 6 แสนล้านบาท ในจำนวนนี้มีผู้กู้ยืมที่ชำระหนี้เสร็จสิ้นแล้วจำนวน 1 ล้านราย อยู่ระหว่างปลอดหนี้ 9 แสนราย อยู่ระหว่างชำระหนี้ 3.5 ล้านราย แบ่งเป็นผู้ชำระหนี้ปกติ 1.4 ล้านราย ผิดนัดชำระ 2.1 ล้านราย โดยมีผู้ที่ถูกดำเนินคดีแล้วมากกว่า 1 ล้านราย ²

3) ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

จากสถิติการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาพบว่า มีผู้ผิดนัดชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นจำนวนมาก ทำให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามีหนี้เสียประมาณ 73,630 ล้านบาท ซึ่งทำให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาขาดเงินทุนสนับสนุน มีผลโดยตรงกับผู้ที่ต้องการกู้ยืมเงินเพื่อใช้ในการศึกษาคือ รุ่นน้องนักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ซึ่งปรีชา บุษางกูร³ (2560) ศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุสำคัญในมุมมองของลูกหนี้ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจ่ายเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยพบว่า

1. ผู้กู้ยืมเงินมีมุมมองว่าภาครัฐจะยกหนี้ให้โดยไม่ต้องคืน
2. วัฒนธรรมที่ผิด ๆ คิดว่าผู้ใดจ่ายเงินคืนกองทุนฯ คือ คนโง่ ซึ่งควรปรับทัศนคติให้ผู้กู้ยืมให้มีความรับผิดชอบ

² การประชุมชี้แจง “นายจ้างมีหน้าที่นำส่งเงินตาม พ.ร.บ. กยศ. พ.ศ. 2560 ต้องทำอะไร”

<https://www.studentloan.or.th/th/system/files/files/news/01.%20PPT%20%E0%B8%9C%E0%B8%88%E0%B8%81.pdf>

³ พ.ร.บ. หนี้ กยศ. ไม่จ่ายไม่ได้แล้ว. (21 ธันวาคม 2560). สืบค้น 28 มิถุนายน 2562 จาก

<http://www.bltbangkok.com/article/info/8/547>

3. เรื่องอัตราดอกเบี้ยในการกู้ยืมคิดอัตรา ร้อยละ 1 ต่อปี ตลอดระยะเวลา 15 ปี ที่ถือว่าต่ำมาก ทำให้ผู้กู้เลือกไปจ่ายเงินกู้ยืมที่มีอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่า จนไม่มีเงินจ่าย หรือลืมนำไปว่าเป็นหนี้กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

วัชรภรณ์ จันทนกุล และ สัญญา เคนาภูมิ (2561) ได้ศึกษาข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ตลอดจนการศึกษาปรากฏการณ์ในพื้นที่โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน พบปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)⁴ สรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาที่เกิดจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เมื่อวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์หลักของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา คือ การให้กู้ยืมแก่นักเรียน นักศึกษาที่ยากจน เป็นผู้ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ โดยให้กู้ยืมเพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าครองชีพในระหว่างศึกษา เป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาที่สูงขึ้นอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม เป็นการแบ่งเบาภาระทางการเงินของผู้ปกครอง พร้อมทั้งเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติโดยรวม โดยกองทุนฯ มีความมุ่งหวังว่าผู้กู้จะศึกษาเล่าเรียนได้สำเร็จตามหลักสูตร มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีจิตสำนึกในการชำระเงินคืนหลังจากสำเร็จการศึกษา เพื่อนำมาลงทุนหมุนเวียนให้รุ่นน้องได้มีโอกาสกู้ยืมเรียนต่อไป ดังนั้นกลุ่มเป้าหมาย (Target Group) ของกองทุนฯ ซึ่งได้แก่ นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และมีความประสงค์จะเรียนต่อในระดับการศึกษาที่สูงกว่ามัธยมจนถึงระดับปริญญาตรีจึงเป็นจุดอ่อนของกองทุนฯ เนื่องจากเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วไม่สามารถชำระหนี้คืนได้และปัญหาจากการบริหารกองทุน โดยให้อำนาจแก่สถาบันการศึกษามากเกินไป โดยเฉพาะกระบวนการคัดเลือกผู้กู้ การตรวจสอบคุณสมบัติผู้กู้ซึ่งสถาบันศึกษาดำเนินการไม่รัดกุม และบางแห่งมีลักษณะการให้กู้เชิงพาณิชย์ กล่าวคือ มีการรับนักศึกษาที่ไม่มีคุณภาพและหรือไม่ได้ขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างแท้จริงเข้ามาศึกษา เพื่อเพิ่มจำนวนเป้าหมายรายหัวในการบริหารจัดการงบประมาณจากกองทุนมาไว้ที่สถาบันศึกษานั้น ๆ ทำให้การให้เงินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน รวมทั้งปัญหาการบริหารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ไม่มีการติดตามผลการดำเนินงาน ไม่ติดตามว่าผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ได้ศึกษาต่อหรือไม่ และผู้กู้ยืมที่ครบกำหนดชำระแล้ว มีชีวิตอยู่หรือไม่ ประกอบอาชีพอะไร รายได้จำนวนเท่าใด

2. ปัญหาที่เกิดจากผู้กู้ยืม เนื่องจากเป็นผู้ที่ตัดสินใจว่า จะชำระหนี้หรือไม่ชำระหนี้ โดยปัญหาที่เกิดจากผู้กู้ยืมเกิดได้หลายกรณีได้แก่ ภูมิลำเนา สถานภาพส่วนบุคคล ระดับการศึกษา การมีงานทำรายได้ การมีหนี้สินอื่นๆ ความรู้ความเข้าใจ จิตสำนึก และการได้รับข้อมูลข่าวสารซึ่งทั้งหมดนี้มีส่วนสำคัญในเรื่องของการชำระหนี้ ทั้งนี้ ระดับการสำเร็จการศึกษา เป็นปัญหาส่วนบุคคลที่มีความสำคัญต่อภาวการณ์มีงานทำการสร้างรายได้ของผู้กู้ หากผู้กู้มีระดับการศึกษาที่ต่ำจนไม่สามารถหางานทำ และมีรายได้เพียงพอที่จะชำระหนี้เงินได้นอกจากนี้ สถานภาพสมรสหรือโสดก็เป็นเหตุผลสำคัญ เนื่องจากผู้กู้จะมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นจากการ

⁴ กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา: สาเหตุของปัญหาการค้างชำระหนี้ Student Loan Fund: Causes of Defaults for Repayment of SLF (กรกฎาคม 2561) สืบค้น 27 มิถุนายน 2562 จาก <file:///D:/Users/Parliament/Downloads/161066-Article%20Text-445703-1-10-20181219.pdf>

มีบุตร ผู้กู้จึงต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในครอบครัวก่อนการชำระคืนเงินกู้ สาเหตุของปัญหาการค้างชำระหนี้ กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา มีดังนี้

2.1 ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กล่าวคือ ผู้ที่เป็นหนี้ กองทุน เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มีความเข้าใจว่าการที่ไม่จ่ายหนี้ กยศ. นั้น ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อตัวเองและเข้าใจว่าหนี้ กยศ. เป็นหนี้ที่ติดตัวผู้กู้เพียงผู้เดียว หากผู้กู้มีอันเป็นไปในอนาคตข้างหน้า หนี้ กยศ. ก็จะสูญหายไปโดยไม่ตกทอดถึงญาติ พี่น้อง คนอื่น ๆ ในครอบครัว กอปรกับเมื่อผู้กู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว ต่างก็แยกย้ายไปทำงานต่างถิ่นหรือไม่ได้อาศัยอยู่บ้านตามที่อยู่ที่เคยแจ้งไว้ในสัญญากู้ยืม ทำให้ผู้กู้ไม่ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการกู้ยืมของตน เนื่องจากการแจ้งรายละเอียดยอตรวมหนี้ กยศ. และอัตราการชำระหนี้รายปีในแต่ละปีนั้น จะมีการแจ้งผ่านทางไปรษณีย์ตามที่อยู่ที่เคยแจ้งไว้ในสัญญาเงินกู้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น คือ หลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้ว 2 ปี

2.2 ภาวะการณึ่งงานทำของผู้กู้ หลังจากที่ผู้กู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วนั้น ผู้กูก็มองว่าระยะเวลาปลอดการชำระหนี้ 2 ปี ถือว่าสั้นเกินไปสำหรับผู้กู้บางรายที่จะต้องหางานทำ หรือผู้กู้บางรายเกิดการเปลี่ยนแปลงงานบ่อยครั้ง หรือไม่มีความมั่นคงในหน้าที่การงาน หรือผู้กู้บางรายจบการศึกษาในสาขาวิชาที่ไม่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ทำให้ต้องตัดสินใจทำงานอย่างอื่นหรืองานอะไรก็ได้ซึ่งไม่ตรงสายงานที่เรียนมา ส่งผลให้ค่าตอบแทนหรือเงินเดือนที่ได้รับไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ กยศ. อีกทั้งสภาวะการว่างงานของผู้กู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วที่ไม่สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ ทำให้ไม่มีเงินมาชำระหนี้ กยศ. ตามระยะเวลาที่กำหนด

2.3 บทบังคับในการลงโทษผู้ไม่ชำระหนี้ กยศ. ไม่มีบทบังคับที่ชัดเจนแน่นอน ทำให้ผู้กู้ไม่เกรงกลัวต่อการเป็นหนี้ กยศ. รวมทั้งผู้กู้ไม่ได้ให้ความสำคัญในบทบังคับนั้น ๆ และไม่เชื่อว่าจะสามารถบังคับได้จริง กอปรกับกองทุนไม่มีการติดตามทวงหนี้อย่างจริงจัง เช่น ไม่มีการจัดส่งเอกสารติดตามทวงหนี้อย่างสม่ำเสมอในกรณีที่ผู้กู้ขาดการติดต่อชำระหนี้หลังระยะเวลาปลอดหนี้ไปแล้ว 2 ปี หรือไม่มีการจัดส่งเอกสารแจ้งเตือนการชำระหนี้ในแต่ละปีให้กับผู้กู้ได้รับทราบจึงทำให้ผู้กู้เพิกเฉยต่อการชำระหนี้ในแต่ละปี

2.4 สิ่งเร้าจากภายนอก การที่ผู้กู้สำเร็จการศึกษาแล้วมีงานทำหรือได้เข้าไปสู่องค์กรใด องค์กรหนึ่งก็จำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมองค์กรที่มีความหลากหลาย ค่านิยม แพนชั่นขององค์กรที่ทันสมัย และเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา ทำให้ผู้กู่หลงระเริงหรือยึดติดกับค่านิยม แพนชั่นขององค์กรมากเกินไปจนไม่ได้ตระหนักถึงการชำระหนี้ กยศ. และขาดจิตสำนึกในการชำระหนี้ตามเกณฑ์ข้อตกลงในสัญญา

2.5 ปัจจัยภายในครอบครัว กล่าวคือ จากเดิมสภาพครอบครัวของผู้ที่ได้รับเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาคือ ผู้ที่มีสภาพครอบครัวยากจน หรือมีรายได้น้อย เมื่อผู้กู้สำเร็จการศึกษาแล้วมีงานทำ จิตสำนึกแรกของผู้กู้คือจะต้องดูแลครอบครัวซึ่งรายได้หรือค่าตอบแทนที่ได้จากการทำงานนั้น ส่วนหนึ่งก็ต้องแบ่งมาดูแลครอบครัว หรือตอบแทนคุณบิดามารดาโดยไม่ได้คำนึงถึงการชำระหนี้ กยศ. แต่อย่างใด

3. ปัญหาเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์การชำระหนี้ ประเด็นปัญหาการดำรงอยู่ ด้านการเงินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (Sustainability) เนื่องจากกองทุนฯ ถูกจัดตั้งด้วยวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ทางสังคม จึงมิได้มีการระบุว่าการกองทุนฯ จะต้องหมุนเวียนหรือดำรงสถานะทางการเงินได้ด้วยตนเองหรือไม่ ดังนั้น การกำหนดเงื่อนไขการชำระหนี้ของกองทุนฯ เป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญ

เนื่องจากมีลักษณะผ่อนปรนมาก เช่น อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เพียงร้อยละ 1 ต่อปี การไม่กำหนดรายได้ของผู้ค้าประกัน อีกทั้งระบบการติดตามและบังคับการชำระหนี้ทั้งกรณีผู้กู้และผู้ค้าประกันไม่เข้มงวด ทำให้รายได้จากการชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยเงินกู้ยืมไม่เพียงพอสำหรับการบริหารและจัดการกองทุนฯ ทำให้เงินที่กู้ยืมมีลักษณะคล้ายเงินอุดหนุนหรือให้เปล่ามากกว่า จึงมีแนวโน้มสูงที่รัฐจำเป็นต้องรับภาระในการสนับสนุนงบประมาณให้กองทุนฯ ต่อไปเรื่อย ๆ

4. ปัญหาที่เกิดจากการกำหนดนโยบาย/น่านโยบายไปปฏิบัติ กล่าวคือ การให้กู้ยืมของกองทุนอยู่ภายใต้เงื่อนไขการให้กู้ยืมแก่นักเรียน นักศึกษาที่ยากจน เป็นผู้ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์โดยให้กู้ยืมเพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าครองชีพในระหว่างศึกษา เป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาที่สูงขึ้นอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม โดยมีได้กำหนดเงื่อนไขในสาขาวิชาที่ผู้กู้ศึกษา ประกอบกับในการพิจารณาให้กู้สถาบันการศึกษาก็ไม่ได้กำหนดเงื่อนไขทางด้านสาขาวิชาที่ผู้ขอกู้กำลังศึกษา จึงทำให้กลุ่มเป้าหมายของกองทุนค่อนข้างเปิดกว้างในแต่ละสาขาวิชา ไม่มุ่งเน้นในสาขาที่ขาดแคลนและสาขาที่ตลาดแรงงานต้องการ จึงทำให้ผู้กู้เป็นบัณฑิตที่ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานผู้กู้จึงมีโอกาสตกงานสูง จึงไม่มีรายได้ในระดับที่สามารถชำระหนี้เงินกู้ได้

รายงาน “บทวิเคราะห์ผลการกู้ยืมเงิน กยศ.” ที่มีต่อโอกาสการเข้าถึงและคุณภาพการศึกษา: กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) กระทรวงศึกษาธิการพบว่าการค้างชำระหนี้เงินกู้ของผู้กู้ที่ครบกำหนดต้องชำระหนี้คือนักเรียน/นักศึกษาและผู้ปกครอง มีหลายสาเหตุ เช่น ไม่มีงานทำ เงินเดือนน้อยและมีภาระครอบครัว เศรษฐกิจไม่ดี ค่าครองชีพสูง และมีค่าใช้จ่ายส่วนอื่นที่ต้องจ่ายก่อนทำให้ไม่ชำระหนี้เงินกู้ กยศ. อีกทั้งยอดหนี้ไม่มากและดอกเบี้ยถูก นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังเห็นว่าเป็นเพราะผู้กู้มีความเชื่อว่าเงิน กยศ. ไม่ต้องใช้คืนก็ได้ และรุ่นพี่ก็เป็นตัวอย่างของการไม่ใช้หนี้ให้แก่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) และสอนรุ่นน้องว่า ไม่ต้องจ่ายคืนก็ได้ ฯลฯ อีกทั้ง การทิ้งช่วงระยะเวลาปลอดหนี้โดยไม่มีติดต่อสื่อสารกัน 2 ปีนั้น นานเกินไป ทำให้ผู้กู้คิดว่าตนเองมีภาระหนี้เงินกู้ที่ต้องใช้คืน

4) ผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เรื่อง หนี้กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา⁵

ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เผยผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เรื่อง หนี้ “กยศ.” ไม่มี ไม่หนี ไม่จ่าย ทำการสำรวจระหว่างวันที่ 2-3 สิงหาคม 2561 จากประชาชนที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป จำนวน 1,269 หน่วยตัวอย่าง ดังนี้

ความรับผิดชอบของผู้ค้าประกัน ในกรณีที่มีผู้กู้ยืมเงิน “กยศ.” ไม่ชำระหนี้ พบว่า ประชาชนร้อยละ 54.06 เห็นว่า ผู้ค้าประกันต้องร่วมชดใช้หนี้ เนื่องจากเป็นเรื่องของกฎหมาย แต่ร้อยละ 43.58 มองว่าผู้ค้าประกันไม่ต้องรับผิดชอบ เพราะไม่ได้รับประโยชน์จากการกู้

บทลงโทษของผู้กู้ยืมเงิน “กยศ.” ที่ไม่ชำระหนี้ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 62.57 ระบุว่า หักหนี้จากบัญชีเงินเดือนโดยอัตโนมัติ รองลงมา ร้อยละ 31.84 ระบุว่า หักเงินเดือนผ่านองค์กรนายจ้าง

⁵ หนี้ “กยศ.” ไม่มี ไม่หนี ไม่จ่าย ? (5 สิงหาคม 2561). สืบค้น 28 มิถุนายน 2562 จาก

ร้อยละ 17.26 ระบุว่า จับ/ปรับ และดำเนินคดีตามกฎหมายขั้นสูงสุด ร้อยละ 14.42 ระบุว่า แบล็คลิสต์
 ธุรกรรมทางการเงิน ร้อยละ 9.30 ระบุว่า ยึดทรัพย์สิน

ความเชื่อมั่นต่อ “กยศ.” ว่าจะสามารถติดตามการชำระหนี้กับผู้ยืมได้เงินสำเร็จหรือไม่ พบว่า
 ประชาชน ร้อยละ 8.59 ระบุว่า เชื่อมั่นมากที่สุด ร้อยละ 55.40 ระบุว่า เชื่อมั่นมาก ร้อยละ 27.19 ระบุว่า
 ไม่ค่อยเชื่อมั่น ร้อยละ 5.20 ระบุว่า ไม่เชื่อมั่นเลย และร้อยละ 3.62 ไม่ระบุ/ไม่แน่ใจ โดยผู้ที่ระบุว่า มีความ
 เชื่อมั่นมาก-มากที่สุด ได้ให้เหตุผลว่า มาตรการต่าง ๆ ในการติดตามทวงหนี้ของ กยศ. มีหลากหลายช่องทาง
 และมีประสิทธิภาพในการนำมาใช้ในการทำงาน ส่วนผู้ที่ระบุว่า ไม่ค่อยมีความเชื่อมั่น-ไม่มีความเชื่อมั่นเลย ให้
 เหตุผลว่า กยศ.ไม่มีมาตรการที่ดีพอในการติดตามการชำระหนี้และหลักเกณฑ์ในการดำเนินการต่าง ๆ ยังไม่
 ครอบคลุม ขณะที่บางส่วนระบุว่า การบังคับใช้กฎหมายในเรื่องนี้ยังไม่เด็ดขาดพอ

ประสิทธิภาพของระบบการติดตามการชำระหนี้ “กยศ.” ในปัจจุบัน พบว่า ประชาชน ร้อยละ 5.28
 ระบุว่า มีประสิทธิภาพมากที่สุด ร้อยละ 41.37 ระบุว่า มีประสิทธิภาพมาก ร้อยละ 37.98 ระบุว่า ไม่ค่อยมี
 ประสิทธิภาพ ร้อยละ 9.46 ระบุว่า ไม่มีประสิทธิภาพเลย และร้อยละ 5.91 ไม่ระบุ/ไม่แน่ใจ โดยผู้ที่ระบุว่า
 มีประสิทธิภาพมาก-มากที่สุด ได้ให้เหตุผลว่า มีระบบการติดตามการชำระหนี้ที่เข้มงวดและเด็ดขาดพอสมควร
 ส่วนผู้ที่ระบุว่า ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ-ไม่มีประสิทธิภาพเลย ให้เหตุผลว่า มีมาตรการจัดการที่ไม่เด็ดขาด
 และไม่ต่อเนื่องในการติดตามการชำระหนี้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบการให้กู้ยืมและการติดตามการชำระหนี้ของ “กยศ.” พบว่า ประชาชน
 ส่วนใหญ่ร้อยละ 40.03 ระบุว่า คัดกรองผู้กู้ยืมอย่างละเอียดก่อนให้กู้ยืมเงินว่าต้องมีฐานะยากจนจริง
 รองลงมา ร้อยละ 37.59 ระบุว่า กำหนดผู้ค้ำประกันให้เป็นบิดา มารดา หรือ ญาติของผู้กู้ยืมเงิน ร้อยละ 30.34
 ระบุว่า ติดตาม/ตรวจสอบสถานะประวัติผู้กู้เงิน “กยศ.” ตลอดเวลา ร้อยละ 13.00 ระบุว่า ออกกฎหมาย/
 บทลงโทษขั้นรุนแรง กับผู้ค้างชำระหนี้ “กยศ.” ร้อยละ 11.82 ระบุว่า ควบคุมจำนวนเงินกู้กับผู้กู้ยืมเงิน “กยศ.”
 ร้อยละ 11.35 ระบุว่า ยกเลิกการให้ผู้ค้ำประกันการกู้ยืมเงิน “กยศ.” ที่มีปัญหาในครอบครัว หรือ ญาติ

ที่มา: “หนี้ “กยศ.” ไม่มี ไม่นี ไม่จ่าย ?” โดยศูนย์สำรวจความคิดเห็นนิด้าโพล, 2561,

<http://nidapoll.nida.ac.th/index.php?op=polls-detail&id=610>

5) ข้อเสนอและมุมมองของปัญหาหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ข้อเสนอและข้อวิพากษ์จากกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ภาคประชาชน และนักวิชาการ (รวมข้อเสนอและวิพากษ์หลากหลายมุมมองของปัญหาหนี้ กยศ., 2561)⁶ ดังนี้

นักวิชาการ และกรรมการกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาท่านหนึ่ง กล่าวว่า เตรียมเสนอให้ คณะกรรมการหรือบอร์ดกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาพิจารณาปลดล็อกเงื่อนไขการค้ำประกัน ด้วยการให้ สถานศึกษา ซึ่งเป็นนิติบุคคล ได้มีส่วนค้ำประกันให้นักเรียนนักศึกษา เพราะโรงเรียน และมหาวิทยาลัยได้ ประโยชน์โดยตรงจากเงินค่าเล่าเรียนที่กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ออนเงินเข้าโรงเรียน และมหาวิทยาลัย เพื่อจ่ายค่าเล่าเรียนแทนเด็กนักเรียนกู้ยืมเรียน ดังนั้นสถานศึกษาควรเข้ามาช่วยค้ำประกันเงินกู้กองทุนเงินให้ กู้ยืมเพื่อการศึกษาด้วย

ตัวแทนเครือข่ายประชาชนเพื่อรัฐสวัสดิการ กล่าวว่า ปัญหาตอนนี้คือ แม้จะมีการแก้กฎหมายระบุให้ มีการเปลี่ยนระยะเวลาการใช้คืน แต่ก็ให้อำนาจคณะกรรมการในการออกประกาศเกณฑ์ระยะเวลาในแต่ละปี ซึ่งที่ผ่านมากำหนดให้เริ่มจ่ายคืนหลังจากจบการศึกษาแล้ว 2 ปี ปัญหาคือ ภายในสองปีอัตราการได้งานทำ ก็ไม่ใช่ ร้อยละ 100 และแม้ได้งานก็อาจได้รายได้ไม่เพียงพอหลายคนจึงไม่พร้อมจะใช้คืน ดังนั้นคณะกรรมการ ควรพิจารณาเรื่องนี้อย่างละเอียดรอบคอบ เพราะเงื่อนไขของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกันจะกำหนดให้ทุกคน ชำระในระยะเวลาเดียวกันอาจเป็นไปได้ยาก นอกจากนี้ยังเป็นปัญหาที่หละหลวมตั้งแต่การติดตามคนกู้ยืม ที่ไม่ทราบที่อยู่ ที่ทำงาน ปัญหาประการต่อมาคือการกำหนดให้ดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 7.5 ต่อปีหลังจากผิदनัด แม้จำนวนไม่มากแต่ก็อาจจะมากเกินไป ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง เสนอให้อัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 5 ต่อปี

อาจารย์จากวิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวว่า ปัญหาของหนี้กองทุนเงินให้ กู้ยืมเพื่อการศึกษาเกี่ยวข้องกับสิทธิสวัสดิการด้านการศึกษา เริ่มจากที่รัฐบาลพยายามจะจำกัดค่าใช้จ่ายด้าน สวัสดิการการศึกษา มองว่าการศึกษาเป็นสินค้า เป็นการลงทุน ช่วงที่ผ่านมากว่า 10 ปีจะเห็นได้ว่าค่าเทอมของ แต่ละมหาวิทยาลัยมีจำนวนแตกต่างกันกัน ในมหาวิทยาลัยรัฐมีโครงการพิเศษต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะเห็น ความแตกต่างของหลักสูตรในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ พอค่าเทอมสูงขึ้น ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น รัฐบาลแก้ไข โดยการตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งเป็นการให้งบประมาณที่ตั้งไว้ก้อนหนึ่งแล้วให้เงินส่วนนี้ หมุนเวียนไป ซึ่งแนวคิดของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มองการศึกษาที่ดีคือการลงทุน รัฐบาลจะช่วย โดยการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาก็พบปัญหาอีก เพราะการศึกษาไทยไม่สามารถทำให้มี การเลื่อนสถานะได้จริง ขณะที่เงินเดือนไม่ได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทำให้เกิดปัญหาหนี้เสียขึ้น ดังนั้น แนวทางเชิงนโยบายระยะสั้น คือการปรับโครงสร้างหนี้ ทำอย่างไรให้หนี้ กยศ. น้อยที่สุด และใช้คืนได้ มากที่สุด ส่วนในระยะยาว การศึกษาควรเป็นสิทธิ เป็นสวัสดิการ การศึกษาไม่ควรถูกทำให้กลายเป็นสินค้า ควรมีการกำหนดจำนวนค่าเทอมของทั้งโรงเรียนและมหาวิทยาลัยรัฐบาลรวมทั้งเอกชน เช่น มาเลเซียค่าเทอม

⁶ รวมข้อเสนอและวิพากษ์หลากหลายมุมมองของปัญหาหนี้ กยศ. (3 สิงหาคม 2561). สืบค้น 27 มิถุนายน 2562 จาก

ในมหาวิทยาลัยรัฐใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยรามคำแหง คือประมาณ 2,000-3,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับค่าครองชีพ ดังนั้นค่าเทอมจึงต้องสอดคล้องกับค่าครองชีพหรือค่าจ้างขั้นต่ำ ปัจจุบันค่าจ้างขั้นต่ำเราอยู่ที่ 7,500 บาท แต่ค่าเทอมอยู่ที่ 15,000-20,000 บาท เท่ากับการทำงานขั้นต่ำจำนวนสองเดือน แต่ค่าเทอมควรจะเท่ากับค่าครองชีพหนึ่งเดือน

6) การแก้ปัญหาการกู้ยืมเพื่อการศึกษาของต่างประเทศ⁷

ออสเตรเลีย

การชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาของผู้กู้จะผูกกับมาตรการทางภาษี โดยดูจากจำนวนเงินรายได้ของผู้กู้ยืมหากถึงเกณฑ์ที่กำหนด แม้ว่าผู้กู้ยืมกำลังศึกษาอยู่ ก็ต้องชำระเงินกู้ยืมเช่นกันหากผู้กู้ยืมมีรายได้สูง การชำระเงินกู้ยืมกลับคืนก็จะสูงตามด้วย นอกจากนี้ หากผู้กู้ยืมสำเร็จการศึกษาทางด้านคณิตศาสตร์ สถิติ หรือวิทยาศาสตร์ ด้านการศึกษา การพยาบาลหรือการผดุงครรภ์ หรือการศึกษาปฐมวัย ผู้กู้ยืมจะได้รับประโยชน์ โดยรัฐจะลดจำนวนเงินที่เคยกู้ยืมลง

นิวซีแลนด์

นักศึกษาที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การให้กู้ยืม ได้แก่

1. นักศึกษาที่เรียนเต็มเวลา สามารถทำการเงินกู้ยืมได้ทั้งค่าเล่าเรียนและค่าครองชีพ
2. นักศึกษาที่เรียนนอกเวลา สามารถกู้ได้เฉพาะค่าเล่าเรียน

กรณีที่ผู้กู้ยืมพักอาศัยและทำงานอยู่ในประเทศ การกู้ยืมเหล่านี้จะไม่มี การคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ส่วนการชำระคืนนั้นเริ่มเมื่อผู้ทำงานและมีรายได้สูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ (ปัจจุบันเกณฑ์อยู่ที่รายได้มากกว่า 19,448 ดอลลาร์นิวซีแลนด์ต่อปี ประมาณ 400,148 บาท) ซึ่งนายจ้างจะหักเงินกู้ยืมจากเงินเดือนในอัตราคงที่ เงินกู้ยืมที่ถูกหักเหล่านี้จะถูกเก็บรวบรวมโดยหน่วยงานด้านการจัดเก็บภาษีของรัฐ ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินเดินทางออกนอกประเทศนานกว่า 184 วัน (6 เดือน) จะต้องทำการชำระต้นเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย การจ่ายเงินคืนนี้อาจหยุดพักชั่วคราวได้หากผู้กู้ยืมไม่มีรายได้ในระหว่างที่อยู่ต่างประเทศ แต่ดอกเบี้ยที่ต้องชำระพร้อมต้นเงินกู้ดังกล่าวยังคงเดินหน้าต่อไป

สหราชอาณาจักร

เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในสหราชอาณาจักรจะเริ่มคิดดอกเบี้ยเมื่อหน่วยงานได้ทำการชำระเงินงวดแรกให้แก่ผู้กู้ยืมจนกระทั่งเมื่อผู้ได้รับเงินกู้ยืมเต็มจำนวน แต่การชำระหนี้จะเริ่มต้นในปีภาษีถัดไปหลังจากที่ผู้กู้ยืมได้สำเร็จการศึกษาหรือเลิกศึกษาต่อ ซึ่งจำนวนในการชำระหนี้จากการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาขึ้นอยู่กับว่าผู้กู้ยืมมีรายได้เท่าไร ไม่ได้พิจารณาจากจำนวนที่กู้ว่าเป็นจำนวนเท่าใด ในกรณีที่ไม่มีรายได้เหนือกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ในปัจจุบันอยู่ที่ 25,000 ปอนด์ต่อปี ประมาณ 972,184 บาท) นายจ้างของผู้กู้ยืมจะดำเนินการ

⁷ เรียนดียกหนี้ จ่ายเร็วไม่คิดดอกเบี้ย ตักงานพักชำระได้: ทางเลือกการชำระคืนเงินกู้เพื่อการศึกษาจากต่างประเทศ (21 กันยายน 2561) สืบค้น 27 มิถุนายน 2562 จาก <https://workpointnews.com/2018/09/21/เรียนดียกหนี้-คืนเร็วไม่/>

หักรายได้ในส่วนดังกล่าวของผู้กู้ยืมพร้อมกับภาษีและประกันสุขภาพให้กับรัฐ หากผู้กู้หยุดทำงานหรือได้รับค่าตอบแทนต่ำกว่าเกณฑ์การชำระคืน ผู้กู้จะไม่ต้องจ่ายเงินที่กู้ยืมเพื่อการศึกษา จนกว่าจะได้รับรายได้เกินเกณฑ์ที่กำหนดอีกครั้ง ทั้งนี้อัตราดอกเบี้ยขึ้นอยู่กับดัชนีราคาค้าปลีกในสหราชอาณาจักร (Retail Price Index (RPI)) ซึ่งเป็นมาตรการในการเปลี่ยนแปลงค่าครองชีพภายในประเทศอัตราดอกเบี้ยจะมีการปรับปรุงปีละหนึ่งครั้งในเดือนกันยายน

หากผู้กู้ทำการกู้ยืมเงินก่อนวันที่ 1 สิงหาคม 2550 การชำระหนี้อาจสิ้นสุดลง เมื่อ

- ผู้กู้มีอายุ 65 ปี
- ผู้กู้เสียชีวิต
- ผู้กู้เป็นผู้พิการถาวรและไม่สามารถทำงานได้

หากผู้กู้ยืมเงินหลังวันที่ 1 สิงหาคม 2550 การชำระหนี้อาจสิ้นสุดลงเมื่อ

- ผู้กู้ยืมมีอายุ 35 ปี (ในส่วนของรัฐบาลสกอตแลนด์มีความพยายามที่จะลดระยะเวลาดังกล่าวเป็น 30 ปีภายในสิ้นปี พ.ศ. 2561)

- ผู้กู้เสียชีวิต
- ผู้กู้เป็นผู้พิการถาวรและไม่สามารถทำงานได้

ในกรณีที่ผู้กู้ยืมไม่ทำการชำระหนี้ หน่วยงานที่ดูแลเรื่องการกู้ยืมเงินเพื่อศึกษามีสิทธิเร่งรัดหนี้ของผู้กู้ยืม กล่าวคือ ดำเนินการโดยให้ศาลออกคำสั่งเพื่อให้ผู้กู้ยืมทำการชำระคืนเงินกู้ในงวดเดียว ลักษณะนี้เป็นมาตรการทางแพ่งซึ่งใช้กับบุคคลผู้กู้ยืมทั้งที่อยู่ในและนอกสหราชอาณาจักร

สหรัฐอเมริกา

การชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเริ่มต้นเมื่อผู้กู้ยืมสำเร็จการศึกษาหรือลงทะเบียนเรียนที่มีจำนวนหน่วยกิตลดจำนวนลงต่ำกว่าครึ่งหนึ่ง อย่างไรก็ตามในบางมลรัฐจะกำหนดช่วงเวลาผ่อนผันเพื่อช่วยให้ผู้กู้ยืมมีเวลาในการชำระเงินและเลือกแผนการชำระหนี้ แต่ทั้งนี้อัตราดอกเบี้ยยังคงเดินหน้าในช่วงเวลาการผ่อนผันดังกล่าวด้วย ในกรณีที่ผู้กู้ยืมไม่ทำการชำระเงินกู้ยืมหรือชำระล่าช้า สถานะการชำระหนี้จะถูกรายงานไปยังเครดิตบูโร รวมถึงมาตรการทางกฎหมายที่ไปดำเนินการในเรื่องการที่รัฐจะไม่คืนเงินในกรณีที่มีการหักภาษี ณ ที่จ่าย

แม้ว่าผู้กู้ยืมจะไม่สามารถสำเร็จการศึกษาหรือไม่สามารถหางานทำได้ ผู้กู้ยืมมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา อย่างไรก็ตามในบางสถานการณ์อาจเป็นเหตุให้ผู้กู้ยืมได้รับการยกเว้นช่วงเวลาหรือจำนวนเงินบางส่วนที่ไม่ต้องชำระเงินกู้ เช่น การเข้ามาเป็นครูภายใต้โปรแกรมที่รัฐกำหนด (Teacher Loan Forgiveness Program) เช่น การสอนหนังสือเต็มเวลา และต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลา 5 ปีการศึกษา ในโรงเรียนที่มีรายได้น้อยหรือในหน่วยงานบริการการศึกษา ผู้กู้ยืมที่เข้าโปรแกรมสอนหนังสือลักษณะนี้ อาจได้รับการยกเว้นหนี้กู้ยืมประมาณ 17,500 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งขึ้นอยู่กับวิชาหรือหลักสูตรที่สอน

แคนาดา

การชำระคืนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเริ่มเมื่อผู้กู้ยืมสำเร็จการศึกษา ย้ายไปเรียนนอกเวลา ออกจากสถาบันการศึกษา หรือออกจากสถาบันการศึกษาเป็นเวลามากกว่า 6 เดือน ทั้งนี้ในช่วง 6 เดือนแรกหลังจากออกจากสถาบันการศึกษา แม้ผู้กู้ยืมยังไม่ต้องชำระเงินคืน แต่ดอกเบี้ยจากการกู้ยืมจะยังคงเดินหน้า ซึ่งผู้กู้ยืมอาจทำ

การชำระดอกเบี้ยระหว่างนี้ก่อนครบ 6 เดือนก็ได้ ทั้งนี้ผู้กู้ยืมมีทางเลือกในการเลือกอัตราดอกเบี้ยที่ผู้กู้ยืมว่า ต้องการคำนวณจากอัตราดอกเบี้ยคงที่ที่ร้อยละ 5 หรืออัตราดอกเบี้ยลอยตัวที่อัตรา+ร้อยละ 2.5 อย่างไรก็ตาม ในบางพื้นที่ของแคนาดาไม่มีการคิดอัตราดอกเบี้ยกับผู้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแต่อย่างใด ในกรณีที่ผู้กู้ยืมชำระเงินกู้ยืมเต็มจำนวนภายในระยะเวลา 6 เดือนแรก รัฐจะไม่คิดดอกเบี้ยที่ผู้กู้ยืมต้องจ่ายแต่อย่างใด

ในกรณีที่ผู้กู้ยืมไม่ชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา จังหวัดออนตาริโอ (Ontario) จะส่งรายชื่อผู้ผิดนัดชำระหนี้ไปยังเครดิตบูโร ส่งผลให้บุคคลเหล่านี้จะไม่สามารถทำนิติกรรมบางประเภท เช่น การเช่ารถ การจำนองหรือการทำบัตรเครดิต รวมถึงการไม่สามารถรับเงินคืนจากการหักภาษี ณ ที่จ่าย ส่วนมลรัฐบริติชโคลัมเบีย รัฐได้อนุญาตให้บริษัทประกันภัยสามารถระงับการออกหรือการต่ออายุใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ให้แก่ผู้ที่ไม่ทำการชำระคืนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

มาเลเซีย

มาเลเซียมีกองทุนระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (National Higher Education Fund Corporation) เป็นสถาบันของรัฐที่ให้บริการสินเชื่อเพื่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวมาเลเซีย มีอัตราดอกเบี้ยต่ำแบบคงที่ ร้อยละ 1 หากผู้ชำระเงินกู้ทั้งหมดภายใน 6 เดือนหลังจากจบการศึกษาจะไม่ต้องเสียดอกเบี้ย นอกจากนี้หากผู้กู้ยืมได้รับเกียรติคุณอันดับหนึ่ง เงินที่ผู้กู้ยืมจะถูกแปลงเป็นทุนการศึกษาได้รับการยกเว้นการจ่ายเงินคืนเงินกู้

ทั้งนี้จำนวนเงินที่ให้ทำการกู้ยืมขึ้นอยู่กับ

1. รายได้ครัวเรือน ถ้าครอบครัวมีฐานะยากจนก็จะสามารถทำการกู้ยืมได้มากขึ้น
2. จำนวนเงินให้กู้ยืมสำหรับสถาบันการศึกษาเอกชนจะมีอัตราสูงขึ้นเมื่อเทียบกับการกู้ยืมเพื่อไปเรียนในสถาบันการศึกษาของรัฐ เนื่องจากค่าเล่าเรียนในสถาบันการศึกษาเอกชนมีอัตราที่สูงกว่า
3. หลักสูตรที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์จะกำหนดจำนวนเงินให้กู้ยืมสูงกว่าหลักสูตรด้านมนุษยศาสตร์

การได้รับเงินทุนสนับสนุนอย่างต่อเนื่องในระหว่างการศึกษาโดยผู้กู้ยืมต้องมีเกรดเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.0 มิฉะนั้นจะไม่ได้รับเงินกู้ยืมสำหรับภาคการศึกษานั้นๆ หากเกรดกลับมาสูงกว่า 2.0 ในภาคการศึกษาที่ตามมาผู้กู้ยืมจะได้รับคืนสถานะการกู้ยืมเงินเช่นเดิม

หากผู้กู้ไม่จ่ายคืนเงินกู้ยืมจะได้รับการแจ้งเตือนและอาจขึ้นบัญชีดำ (blacklist) ต่าง ๆ และถูกปรับ รวมถึงการถูกห้ามไม่ให้เดินทางออกจากประเทศโดยเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง และห้ามต่ออายุหนังสือเดินทางด้วย

จากตัวอย่างของประเทศที่มีระบบการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาทั้งฝั่งอเมริกา ยุโรปและเอเชีย พบว่าการให้กู้ยืมเงินเพื่อศึกษามีเป้าหมายเพื่อให้โอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ในบางประเทศการกู้ยืมเงินอาจมีการคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำหรือบางประเทศอาจไม่มีการคิดอัตราดอกเบี้ยแต่อย่างใด มีข้อสังเกตว่าในกรณีที่ผู้กู้ยืมไม่ทำการชำระต้นเงินกู้ (พร้อมดอกเบี้ย) บทลงโทษที่เกิดขึ้นอาจพ่วงกับมาตรการทางเอกสารราชการ เช่น การห้ามเดินทางออกนอกประเทศของมาเลเซียหรือการห้ามทำนิติกรรมบางประเภทในประเทศแคนาดา แต่ไม่มีประเทศใด กำหนดเงื่อนไขว่าผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาต้องมีผู้ค้ำประกันดังกรณีนี้

เกิดขึ้นในประเทศไทย นอกจากนี้ในบางประเทศยังมีมาตรการจูงใจ เช่น หากทำการชำระต้นเงินกู้ยืมอย่างรวดเร็วจะไม่ต้องเสียดอกเบี้ย เช่นในประเทศแคนาดา หรือหากผลการเรียนดีเยี่ยมจะได้รับการปรับเปลี่ยนจากการกู้ยืมเงินเป็นการให้ทุนการศึกษา เช่น ประเทศมาเลเซีย

7) ข้อเสนอของลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

วันที่ 16 มิถุนายน 2562 กลุ่มรวมพลคนขอปลดเบี้ยปรับ โดยมีสมาชิกกลุ่มเป็นลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) จากหลายจังหวัดที่ส่วนใหญ่ประสบปัญหาการถูกคิดเบี้ยปรับจากการผิดนัดชำระหนี้ที่สูงจนท่วมเงินต้น ทำให้ไม่สามารถที่จะชำระหนี้คืนกองทุนฯ ตามเกณฑ์ที่ทาง กยศ. กำหนดไว้และกำลังถูกบังคับคดีเดินทางมาเพื่อขอเจรจาและสะท้อนปัญหาที่ไม่สามารถชำระหนี้คืนกองทุนฯ พร้อมกับยื่นข้อเสนอแนวทางการผ่อนผันชำระหนี้ที่มีความเป็นไปได้กับคณะกรรมการกองทุนฯ⁸ ดังนี้

1. ขอให้คณะกรรมการกองทุนฯ พิจารณายกเลิกเบี้ยปรับ
2. ออกหลักเกณฑ์ในการคำนวณเงินต้นและยอดหนี้ที่ต้องชำระใหม่ตามความสมัครใจ

รวมทั้งตามความสามารถที่ลูกหนี้แต่ละรายจะสามารถผ่อนชำระได้จริง

3. ขอให้ชะลอการบังคับคดี หรือการขายทรัพย์สินทอดตลาดในลูกหนี้ทุกราย

4. ลูกหนี้ที่เคยจ่ายค่าเบี้ยปรับไปแล้วก็ขอให้นำเบี้ยปรับดังกล่าวไปหักลดยอดหนี้ที่เป็นส่วนเงินต้น

นอกจากนี้ตัวแทนสมาชิกกลุ่มรวมพลคนขอปลดเบี้ยปรับและลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

ตัวแทนสมาชิกกลุ่มรวมพลคนขอปลดเบี้ยปรับ กล่าวว่า สมาชิกกลุ่มทุกคนต้องการที่จะชำระหนี้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยที่ไม่ได้ต้องการผิดนัดผ่อนการชำระหนี้ หรือปฏิเสธการชำระหนี้กองทุนฯ แต่อย่างใด ลูกหนี้หลายรายที่หยุดชำระหนี้ เนื่องจากเกิดอุปสรรคบางประการทั้งกับตนเอง หรือคนภายในครอบครัว ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ เช่น ลูกหนี้บางคนตกงาน มีรายได้ไม่ตรงตามวุฒิที่เรียนจบ บางคนสมาชิกในครอบครัวหรือตนเองป่วยด้วยโรคที่ต้องมีค่าใช้จ่ายในการรักษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงบางคนประสบปัญหาสถานะทางการเงิน แม้ลูกหนี้ส่วนใหญ่จะมีความพยายามในการชำระหนี้ แต่เมื่อมีความจำเป็นต้องผิดนัดชำระหนี้ และต้องจ่ายเบี้ยปรับจำนวนที่สูงท่วมเงินต้นก็หมดกำลังใจ

ลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจากการกู้ยืมเพื่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คนหนึ่ง กล่าวว่า หลังจบการศึกษาตนเองออกไปทำงานต่างภูมิลำเนา เมื่อครบกำหนดชำระก็ไม่ได้รับการแจ้งเตือนจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแต่อย่างใด จึงตกเป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้เรื่อยมา หลังจากป่วยเป็นวัณโรคต้องรักษาต่อเนื่อง ดำรงชีพด้วยการทำงานรับจ้างและค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ ต่อมา พ.ศ. 2562 ได้รับหมายบังคับคดีจะยึดทรัพย์บ้าน จึงได้เดินทางไปติดต่อขอผ่อนชำระกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเดือนละ 1,000-1,500 บาท แต่ทางกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแจ้งว่าต้องนำเงินจำนวน 80,000 บาทมาปิดบัญชี

⁸ ผู้กู้ยืม กยศ. ชงแนวทางจ่ายหนี้-ยกเลิกเบี้ยปรับไม่เป็นธรรม. (16 มิถุนายน 2562). สืบค้น 27 มิถุนายน 2562 จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/280912>

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2244 2070-2

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

Tel. 0 2244 2070-2

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร